

WANDELEN KRAGGENBURG

Geschreven door Administrator

zaterdag, 29 januari 2011 20:24 - Laatst aangepast donderdag, 03 februari 2011 16:41

Vandaag, 29 januari 2010, hebben een wandeling (16 km) gemaakt in de bossen en de omgeving van Kraggenburg. **Kraggenburg** is een [dorp](#) in de [Noordoostpolder](#) met ongeveer 1500 inwoners. Het dorp is gelegen ten zuidoosten van de hoofdplaats [Emmeloord](#)

Geschiedenis

De plaats Kraggenburg ontleent haar naam aan een lichtwachterswoning annex tolhuis dat nu bekend staat als [Oud Kraggenburg](#) . Het behoort, naast historische panden op [Schokland](#) , tot de oudste bebouwing in de [Noordoostpolder](#)

. Het oorspronkelijke houten huisje verging in een vliegende storm en werd in 1876/1877 vervangen door de stenen woning die er nu nog staat.

19e eeuw

In het midden van de negentiende eeuw stelde "De Naamloze Maatschappij ter verbetering van den handelsweg over het Zwolse Diep" zich ten doel om door middel van in de [Zuiderzee](#) aangelegde leidammen de scheepvaartweg vanuit

[Zwolle](#)

en

[Overijssel](#)

aanzienlijk te verbeteren en verzanding van de

[Overijsselse Vecht](#)

tegen te gaan.

Voor de aanleg van de leidammen werden "kraggen" gebruikt: drijvende stroken vast ineengegroeide zoden van riet en waterplanten. Die kraggen waren voor een spotprijs te koop in de omgeving van [Wanneperveen](#) , [Dwarsgracht](#) en [Giethoorn](#) waar door ontvening grote watergebieden waren ontstaan.

Aan het eind van de westelijke leidam werd een huisje van hout en plaggen gebouwd voor de licht/tolwachter en zijn gezin. Toen de leidammen klaar waren schijnt een werknemer met de naam Jaco Bruintjes een spottende opmerking te hebben gemaakt over die "Kraggenburgt". Zo is volgens de overlevering de naam ontstaan en daarom werd in het huidige Kraggenburg de Jacob Bruintjesstraat naar hem vernoemd.

Drijvende kracht achter de genoemde maatschappij was de Waterstaatsingenieur Benjamin Pieter Gesienus van Diggelen, wiens naam bewerkstelligde dat uit het hele land handelslieden en hoge gezagsdragers (Koning [Willem III](#) , [Thorbecke](#) , de vader van [Cornelis Lely](#) en familie van de latere Minister van Waterstaat en Minister-President Tak van Poortvliet) aandelen

kochten en zo geld aandroegen voor het project. Van Diggelens idee was dat de kosten van het project konden worden terugverdiend uit tolgelden, die op het eind van de westelijke leidam in het tolhuis moesten worden geheven. Maar op dat punt ging het fout. Met name na-ijverige notabelen uit

[Drenthe](#)

zetten de schippers op om de tol 's nachts zonder te betalen te omzeilen en betichtten de Maatschappij van uitbuiting en woekerwinsten. In de politiek onrustige tijd van die jaren leidden deze aantijgingen tot een landelijke rel, waarin de koning als aandeelhouder betrokken dreigde te raken, waardoor van het hele project enkele jaren later weinig meer dan het tolhuis resteerde. Bijna 100 jaar later werd Kraggenburg een naam en plek in de Noordoostpolder.

Na de inpolderin

g

Na de inpoldering werden Kraggenburg en de grond er om heen, aangewezen als ideale plek voor fruitteelt en wat akkerbouw. Een groot deel van de grond aan de rand van het gebied werd voor bosbouw bestemd omdat hier veel onbruikbare keileem voorkwam. Door het tot bosgebied te maken kon ook dit deel geld genereren. De Kraggenburger gemeenschap bestond lange tijd uit agrarisch personeel, boeren en middenstand. Verder waren er twee kerken en drie scholen.

In de jaren zestig kwamen door de komst van het [Nationaal Lucht- en Ruimtevaartlaboratorium](#) en het

[Waterloopkundig Laboratorium](#)

ineens ook hogeropgeleiden en gestudeerden in het dorp wonen; mensen met een goedbetaalde baan, waardoor er behoefte kwam aan meer en luxueuzere huizen. Het dorp floreerde en groeide. In de negentiger jaren hingen donkere wolken boven het dorp, want men trok naar de stad vanwege de betere voorzieningen. Het dorp liep niet leeg, maar vergrijsde wel. De scholen kregen het moeilijk vanwege het geringe aantal leerlingen. Na een fusie tussen twee scholen (PKN en RK) ontstond een oecumenische school, de Lichtwater, naast de openbare school De Pionier. De buurtsuper sloot wegens gebrek aan inkomsten, maar opende haar deuren vrij snel hierna weer door inzet van andere ondernemers.

De meest kenmerkende eigenschap van de Kraggenburger is gemeenschapszin. Hierdoor doet een evenement als de feestweek het dorp uitlopen. Iedereen doet mee en staat klaar om te

helpen, bijvoorbeeld door een bijdrage in de kosten te geven. Alle vijf de buurten heb

ben een buurtcommissie die deelnemers en input regelt voor het dorpsfeest, Abrahams of Sarahs plaatst waar nodig en een jaarlijkse barbecue organiseert.

Toekomst

De verwachting is dat de omgeving van Kraggenburg steeds meer een recreatieve bestemming gaat krijgen. Ontwikkelingsplannen van gemeente en provincie wijzen in die richting. Naast een hotel, twee groepsaccommodaties en drie campings is er ook een jachthaven. De bossen bieden mogelijkheid te wandelen, nordic walken, steppen, skeeleren, fietsen, fotograferen, onderzoeken, zwemmen, varen en vissen. Het productiebos is aan de [Vereniging](#)

[Natuurmonumenten](#)

overgedaan en die maakt er langzaamaan een gevarieerd en afwisselend bos van. Aan de oostkant is het Kadoelenveld ontwikkeld waarop grote grazers hun werk doen op herschappen "woeste gronden". Meer natuurontwikkelingsprojecten volgen aan de randen van het bosgebied. Ook langs de polderoevers van het

[Zwarte Water](#)

wordt aan natuurontwikkeling gedaan. Het

[Vogeleiland](#)

in het Zwarte Water is een beschermd vogelreservaat en de oevers aan weerszijden zijn belangrijke foerageergebieden geworden. Er is tevens een klein woningbouwplan van 170 huizen in ontwikkeling ten westen van het dorp.

